

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

спеціальності: 053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва освітнього рівня)

освітньо-професійної програми: «ПСИХОЛОГІЯ»
(назва освітньої програми)

МАУП. 2024

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Загальна психологія
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	053 Психологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	12 кредити/360год. Лекції: 68 год. Семінарські/практичні заняття: 92год. Самостійна робота: 200 год.
Терміни вивчення дисципліни	II,III,IV семестри
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Залік,залік, екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	-
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	-
Контактний тел.	-
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

1. Коротка анотація до дисципліни

Практикум із загальної психології є однією з основних форм практичного застосування професійних можливостей психолога. Методики широко використовуються для добору та розстановки кадрів на підприємствах і в організаціях, для контролю психічного розвитку особистості та її вивчення у медичних і експертних цілях, для профорієнтації та оптимізації навчального і виховного процесів.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: використання напрацьованих програм і вміння проводити психологічні дослідження в різних областях психології; формування навичок ведення, обробки й інтерпретації протоколів; уміння становити психологічний і поведінковий портрет особистості.

Завдання:

- освоєння всіх етапів емпіричного дослідження;
- ознайомлення студентів із системою понять і подань що дозволяють аналізувати емпіричне дослідження;
- придбання студентами навичок роботи з конкретними методиками, які мають широку область застосування;
- уміння практично вивчати найважливіші психологічні характеристики людини як індивіда, суб'єкта діяльності, особистості, індивідуальності;
- уміння виявляти психологічні особливості людини при проведенні професійного відбору, навчанні й адаптації персоналу.

3. Формат курсу: очний (offline)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК6.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8.** Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні компетентності

- СК1.** Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК4.** Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК10.** Здатність дотримуватися норм професійної етики

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (РН):

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та

технології психологічної допомоги.

ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Статус дисципліни: цикл професійної підготовки, обов'язкова дисципліна

Пререквізити базові загальноосвітні знання професійного циклу.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Мультимедійний проектор, ноутбук для проведення аудиторних занять, доступ здобувачіввищої освіти до Інтернету.
2. Сервіс для пошуку наукових джерел GoogleScholar. Електронний режим доступу: URL:<https://scholar.google.com.ua>
3. Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України URL: <http://izbornyk.org.ua/>
4. Офіційний сайт українського Товариства охорони пам'яток історії та культури URL: <https://pamjatky.org.ua/>
5. Національний музей історії України URL: <https://nmiu.org/>
6. Історична веб-хрестоматія UKRAÏNARUS URL: http://geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html
8. Українська електронна бібліотека URL: <http://ukrcenter.com/library.asp>

Політика курсу

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.

-Дотримання академічної доброчесності (Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта - відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).

- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Студент має виконати в кожному модулі самостійну роботу та одну за семестр ІНДЗ (реферат, доповідь, презентація, есе, проєкт), за ІНДЗ зараховується активна студентська наукова робота в межах студентських Клубів. Оформлення рефератів, есе, доповідей, контрольних робіт має здійснюватися за зразком на сайті Інституту, вкладка «Студенту – Зразки. Метод. рекомендації – Метод. рекомендації до курсових та інших письмових робіт», наприкінці рекомендацій див. вимоги до оформлення джерел за ДСТУ-2015. Порухення

вимог оформлення тексту та джерел дасть підставу вважати в роботі наявність плагіату, і роботу не буде зараховано.

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувачів вищої освіти під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до відцифрованих історичних документів);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посиленням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати необхідний вид роботи.

Здобувачі вищої освіти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, інші письмові види робіт).

Здобувач вищої освіти, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Лекція-конференція- проводиться як науково-практичне заняття заздалагод поставленою проблемою і системою доповідей тривалістю 5-10 хвилин. Викладач підводить підсумки самостійної роботи і виступів студентів, за їх допомогою формулює основні висновки.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації
- виступ-інформування за темами семінарських занять;

- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 2 бали
 - відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бали.
- Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 15 балів.

Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-тренінгів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- Повнота теоретичної відповіді – 3 бали;
 - аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
 - вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.
- Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді розв'язання задач, виконання логічних завдань та тематичного тесту. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- теоретичний матеріал – 5 балів
- повнота розкриття теми, навички розв'язування логічних задач – 5 балів

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік, екзамен. Студент готує усну мультимедійну або реферативну презентацію. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку, екзамену, див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

14. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Загальна характеристика методів психології.
2. Метод спостереження та його загальна характеристика.
3. Типові помилки в психологічному спостереженні.
4. Умови ефективного проведення спостереження.
5. Поняття про метод експерименту.
6. Види експериментів у психологічних дослідженнях.
7. Етапи проведення експерименту.
8. Помилки при експериментальному дослідженні та шляхи їх дослідження.

9. Умови ефективного проведення експерименту.
10. Сутність та особливості методу тестів.
11. Види психологічних тестів.
12. Умови ефективного проведення методу тестування.
13. Техніка проведення психологічного дослідження.
14. Загальна характеристика методу анкетування.
15. Види питань в анкеті (приклади).
16. Основні правила складання анкет.
17. Умови ефективного проведення анкетування.
18. Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності.
19. Зміст основних процедур контент-аналізу.
20. Труднощі при проведенні контент-аналізу.
21. Особливості використання схеми спостереження А. Залужного.
22. Аналіз впливу експериментальної ситуації на поведінку досліджуваних (на матеріалі дослідження сприймання студентами нового матеріалу).
23. Особливості тестування навчальних досягнень студентів I курсу спеціальності “Психологія”.
24. Особливості дослідження відчуттів у загальній психології.
25. Характеристика методів дослідження уваги людини.
26. Темперамент особистості та його експериментальне дослідження.
27. Характеристика методів та методик дослідження здібностей особистості.
28. Види питань в анкеті (приклади).
29. Етапи проведення експерименту.
30. Особливості формулювання та редагування питань анкети.
31. Специфіка застосування контент-аналізу (на матеріалі методики незавершених речень Б. Форера).
32. Особливості дослідження динаміки абсолютних порогів світлової чутливості в умовах темної адаптації (за допомогою адаптометра).
33. Особливості емпіричного дослідження визначення абсолютних порогів слухової чутливості (за допомогою аудиометра).
34. Дослідження визначення зорових просторових порогів розрізнення (точність окоміру).
35. Дослідження особливостей сприймання форми при пасивному та активному осяганні.
36. Особливості вимірювання обсягу сприймання людини.
37. Визначення особливостей геометричних ілюзій зорового сприймання та їх інтерпретація.
38. Дослідження обсягу короточасної пам'яті.
39. Вивчення особливостей безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування.
40. Експериментально-психологічні методи дослідження мислення та мовлення людини.
41. Процедура проведення дослідження визначення лабільності/ригідності мислительних процесів за методикою “Словесний лабіринт”.
42. Методика дослідження особливостей наочно-образного мислення на основі методики “Піктограма”.
43. Вивчення індивідуально-психологічних особливостей мислення за допомогою методики “Відгадування загадки”.
44. Процедура оцінювання яскравості-чіткості уявлень (за методом саморанжування).

45. Дослідження особливостей просторових уявлень особистості.
46. Методики вивчення особливостей творчої та репродуктивної уяви.
47. Методи і методики дослідження уваги та їх загальна характеристика.
48. Особливості організації та інтерпретації результатів вивчення уваги.
49. Процедура дослідження характеристик вибірковості уваги методом коректурної проби.
50. Методики вимірювання стійкості та концентрації уваги.
51. Дослідження особливостей переключення уваги (за допомогою таблиць Шульте).
52. Процедура дослідження рівня тривожності (на матеріалі методики Філліпса).
53. Методика дослідження самооцінки емоційного стану особистості.
54. Особливості застосування методів візуальної психодіагностики (з методикою розпізнавання емоцій з виразу обличчя).
55. Послідовність проведення дослідження динаміки розвитку вольових якостей людини.
56. Вивчення особливостей сили волі особистості.
57. Методика дослідження самоконтролю як показника волі особистості.
58. Психодіагностичні методи дослідження особливостей нервової системи та типу темпераменту.
59. Процедура проведення дослідження екстраверсії — інтроверсії та нейротизму (на основі опитувальника Г. Айзенка).
60. Визначення властивостей нервової системи за психомоторними показниками (за методикою Ільїна).
61. Специфіка роботи з тепінг-тестом.
62. Помилки психолога на етапі інтерпретації даних, спрямованих на дослідження особливостей темпераменту та характеру.
63. Методика С. Шмішека щодо визначення типів акцентуації характеру.
64. Особливості застосування патохарактерологічного діагностичного опитувальника А. Є. Лічко.
65. Методика визначення типології характеру та аналіз результатів за К. Юнгом.
66. Психодіагностичні дослідження здібностей особистості.
67. Організація і проведення дослідження щодо визначення комунікативних та організаторських схильностей (методика “КОС-2”).
68. Особливості застосування методу продуктів діяльності (продукти образотворчої діяльності).
69. Психодіагностичні методи дослідження мотиваційної сфери та саморегуляції.
70. Процедура дослідження тесту-опитувальника А. Мехрабіана для вимірювання мотивації досягнення.
71. Використання шкали оцінки мотивації схвалення (Д. Крауна, Д. Маслоу) в роботі психолога.
72. Дослідження мотиваційної сфери за методикою “ТЮФ” А. Г. Шмельова.
73. Особливості проведення дослідження на визначення видів пам’яті.
74. Специфіка застосування методу тестування.
75. Відмінності між тестуванням та анкетуванням.
76. Характеристика методів дослідження відчуттів.
77. Характеристика методів та методик вивчення особливостей

сприймання.

78. Можливі помилки під час реалізації методу контент-аналізу.

79. Характеристика помилок при проведенні спостереження.

80. Переваги та недоліки методу спостереження.

81. Характеристика лабораторного та природнього експерименту.

82. Загальна характеристика методів вивчення мовленнєвої діяльності особистості.

83. Загальна характеристика видів психодіагностичних тестів.

84. Дослідження особливостей сприймання форми при пасивному та активному осяганні.

15. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

16. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник (для студентів-психологів). К.: Ліра-К, 2019. 563 с.
2. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. 424 с.
3. Дуткевич Т.В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 304 с.
4. Крюкова М. А., Лісовенко А. Ф. Практикум з психотерапії та психокорекції : навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня магістра факультету психології, політології та соціології) кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2020. 40 с.
5. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2020. 304с.
6. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник (для студентів-психологів). К.: Ліра-К, 2019. 563 с.
7. Особистісне професійне зростання: психологічні тренінги : навчальний посібник / за ред. Л.В. Долинської, О.В. Темрук. К. Каравела, 2019. 560 с.
8. Панько Т.В. та ін. Критерії діагностики і лікування психічних розладів та розладів поведінки у дорослих: клін.посібник Харків: Арсис ЛТД, 2020. 303с.
9. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів/ Автор-упорядник В.І. Староста. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с.
10. Пінчук І.Я. та ін. Стрес і людина: медико-психологічна допомога при стресових розладах: метод.посіб. Київ.: КАЛИТА. 2020.92с.
11. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук

України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.

12. Гуцало Е. Загальна психологія : Навчально-методичний посібник .-Цдпу 2020

Додаткова

1. Загальна психологія: Навч. вид. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. — К.: А. П. Н., 2009.
2. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. Ред. М.С. Корольчука. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2017. – 320 с.
4. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2014. – 248 с.
5. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дияконов Г.В. Практикум із загальної психології / За ред. Т.І. Пашукової. – 2-ге вид., стер. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2016. – 203 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукові статті: <http://newtonew.com>
2. Підручник із загальної психології. Автор – С.Максименко: <http://polka-knig.com.ua>
3. Підручник із загальної психології. Автор – П.М'ясоїд: <http://www.ex.ua/14382>